

Fajtára keresni a CTRL majd az F gomb egyidejű lenyomásával megjelenő kis ablakban tud!

Baltacim

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AKG, AÖP - Méhlegelő

AÖP másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Szálas pillangós

AKG - Évelő szálas pillangós

Vetési idő: III. 10.–IV. 10.

Vetőmagszükséglet: 120–150 kg/ha

Csak az öntözetlen homoktalajokon lehet versenyben a lucernával, mert erőteljes gyökérzetével könnyebben eléri a mélyebb, kötött talajréteget. Tápértéke a lucernáéval azonos, kiválóan emészthető szarvasmarha- illetve juhtakarmány. Mészben gazdag, vékony termőréttegű, száraz kistajak pillangós szálastakarmánya. Kiváló ló- és szarvasmarha-takarmány. Legeltetve is hasznosítható, felfúvódást nem okoz, elviseli a tiprást, illetve a rágást is. A baltacím vetőmag tél- és fagyállósága, szárazságtűrése igen jó. Gyorsan sarjad úgy tavasszal, mint kaszálások után. Gazdaságosan 2-3 évig termeszthető.

Vetési idő: III. 10.–IV. 10.

Vetőmagszükséglet: 120–150 kg/ha

Talajtakarónak:

Életciklus: évelő

Magszám (1000/kg): 60

Magnorma (kg/ha): 25-30

Nitrogénkötés: igen

Talajlazítás: megfelelő

Vízfelhasználás: közepes

Tápanyagfeltárás: jó

Szerves anyag növelése: megfelelő

Gyomelnyomás: megfelelő

C:N arány: alacsony

Aszálytűrés: megfelelő

Kifagyás (C): -20

Görögszéna

AÖP - másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Szálas pillangós

AÖP - Évelő szálas pillangós

Elővetemény értéke a legigényesebb kultúrák által támasztott követelményeknek is megfelel, és a talaj szerkezetére gyakorolt pozitív hatása sem elhanyagolható tényező. Gabona után vetve, ősszel lesilózva, egy adott évben duplán hasznosíthatjuk területünket, emellett 15-32 tonna zöldhozamot takaríthatunk be hektáronként (az őszi csapadékmennyiségtől függően). Másod vetésű zöldtakarmánnyként frissen etetve, vagy szenázsként tartósítva elsősorban kérődzők takarmányozásában hasznosítható. Gyomirtást nem igényel! Kerülendő a szélsőséges erősen savanyú, könnyű szerkezetű homoktalaj.

Magas szénhidrátartalma miatt ellentétben a lucernával, önmagában is jól silózható. Önmagában is kiváló minőségű szilázst ad. Eredendően gyógynövény, minden növényi részében megtalálhatóak hatóanyagai, tőgygyulladás és az abból adódó termelés kiesés, valamint a gyógyszerköltség is megtakarítható. Másodvetésként 24,9 tonna zöldtömeget adott hektáronként.

Vetőmagnorma/ha: 75-80 kg

Komlós lucerna

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AÖP - Gyepalkotó

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Szálas pillangós

AKG - Évelő szálas pillangós

AKG, AÖP - Méhlegelő

Vetőmagszükséglet: 15-20 kg/ha

Egy-, esetleg két évig élő, elágazó szárú növény. Bokros növekedés jellemzi, ezen kívül kiváló takarmányértéke mellett, jól bírja a rágást és a taposást is. Száraz és üde fekvésű területeken magpergéssel képes fenntartani magát, mivel alacsonyra növekvő terméseit sem kaszálással, sem legeltetéssel nem lehet eltávolítani. Sárga gömbvirágzatán fejlődő hüvelyéből az 1-2 ovális, sárga mag könnyen kipereg. Néhol szívesen használják legelőkeverékbe, angolperjével és olaszperjével társítva. Fontos, hogy a talaj mészből gazdag legyen, ennek következtében indikátornövénynek is mondják.

Vetési idő: III. 10.–IV. 15., VIII. 15.–VIII. 31.

Vetőmagszükséglet: 15-20 kg/Ha

Lucerna

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AÖP - Gyepalkotó

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Szálas pillangós

AKG - Évelő szálas pillangós

AKG, AÖP - Méhlegelő

Vetőmag norma: 20-25 kg/ha

Adorna

(olasz, regisztráció 2000-ben)

kiugróan magas fehérje tartalom

leveles fajta

dormancia: 8

kitűnő betegség ellenállóság

télállóság: közepes

Széna, szenázs, lucernaliszt, pellet készítésére alkalmas.

Kaszálás után gyorsan sarjad

Tavasszal korán indul a növekedése

Jó levél/szár arány

Magas termés potenciál

Kimondottan fejlett gyökérzetének köszönhetően jól tűri a szárazságot

Önmagában és keverékben egyaránt jó megoldás, az utóbbi változattal a termésmennyiség és a felhasználhatóság is javítható.

Algnquin

Magas fehérjehozam, kiváló minőségű szenázs

Jó minőségű, mély termőréttegű

Megfelelő vízháztartású talajokon termesztethető sikerrel

Gyökérzete mélyrehatoló, ezért szárazságtűrése kiváló

Nagy tömegű, és igen értékes, fehérjékben gazdag takarmányt nyújt

Javasolt vetésidő: március, augusztus, szeptember

Tenyészeitő: 3-4 év

Vetésnorma (kg/ha): 20-25"

Anna lucerna

Állami elismerés éve: 1989.

Az országos fajtakísérlet standard fajtája.

Szára magas, világoszöld színű Keresztmetszete négyszögletes. A levélkék hosszúkás ovális alakúak, enyhén fogazott szélűek

A színük világoszöld. A virágzata sötétlila és kékszínű. Ezermagtömege:2,2-2,4 gr.

A kisparcellás állami kísérletekben a 30 és 40 naponkénti kaszálási forduló átlagában a legjobb termőképességű minősített fajták szárazanyaghozamát érte el. A virágzás ideje korai. A tavaszi és a kaszálások utáni sarjadási üteme gyors. A szárszilárdsága megfelelő, a finom szár ellenére megdőlésre csak a kaszálások megkésése esetén hajlamos. Hosszú élettartamú, ugyanis a kísérlet 4. évében ez a fajta adta a legtöbb szárazanyagtermést. A fertőző hervadással (*Verticillium albo-astrum*, *Fusarium* spp.) szembeni szántóföldi rezisztenciája jó.

A fajta az ország minden területén termelhető, az intenzív termesztési feltételeket nagy terméssel honorálja.

Kiváló termőképessége megfelelő tápanyagellátottsági szinten realizálható. A köztermesztésben lévő fajtákhoz képest korábban kaszálható, ezáltal lassúbb fajtákkal társítva a gazdaságokban az optimális kaszálási időszak megnyújtható. Egyéb termesztési tulajdonságai a többi minősített fajtáéval azonos.

Claudia

közepes télállóság

gyors újrasarjadás

igen magas fehérjetartalom

erős levelesség

igen magas takarmányhozam

levéltetvekkel szemben toleráns

Javasolt vetésidő: március, április, augusztus

Tenyészeitő: 3-4 év

Vetésnorma (kg/ha): 20-25

Dimitra

Magas perzisztencia.

kiegyenlített takarmányozástani mutatók.

Magas fagytűróképesség.

Agresszív hasznosítási körülményeket kifejezetten jól tűri.

Megdőlésre rezisztens.

Kiemelkedő szárazságtűró képességgel rendelkezik (a Pó síkságon nagyon sokat vetnek belőle).

Vágási ciklusok közti eltelt idő 20-22nap.

Gyors megújulóképeség és kiváló betegségellenállóság jellemzi.

Vetésidő: tavasz-ősz

Csávázás: csávázatlan oltott

Szap. fok: I. fok

Norma: 30-35 kg/ha

Ajánlás: zöldtakarmány

Jellemző: fagytűró/kékvirágú

Emiliana

Vetésidő

tavaszi-ősz

Norma

30-35 kg/ha

Ajánlás

zöldtakarmány/AKG

Jellemző

fagyűrő/lilavirágú

kiegyenlített takarmányozástani mutatók

magas fagyűrőképesség és télállóság

nyugalmi állapot: 7

agresszív hasznosítási körülményeket kifejezetten jól tűri

megdőlésre rezisztens

kiemelkedő szárazságtűrő képességgel rendelkezik

vágási ciklusok közti eltelt idő 20-22nap

gyors megújulóképesség és kiváló betegségellenállóság jellemzi.

Vetés/vetésidő

Vetésmélység: az optimális érték 0,5-1 cm, de legfeljebb 1,5 cm!

Lucernavetés vetőmagszükséglet tavasszal vagy ősszel : 25-35 kg/ha

Keverten 15-20 kg/ha lucernamag vethető 15-20 kg/ha csenkessel vagy egyéb fűfélével.

Vetőmag normája

zöldtakarmánynak, silónak: 20-25 kg/ha

szénának, szenázsnak, pelletnek: 25-30 kg/ha

Eride

kiváló takarmányérték

levél-szár arány meghaladja az 50%-ot

virágszíne tarka (fehér, füst, zöldes-sárga, kék és lila bármely árnyalatában előfordulhat)

legtöbb gombás betegséggel szemben toleráns

télállósága jó

gyorsan újra sarjad

Javasolt vetésidő: március, augusztus, szeptember

Tenyészeitő: 3-4 év

Vetésnorma (kg/ha): 20-25

Kiszerezés: 25 kg (zsák)"

Eugenia

Figyelemre méltó akklimatizációs képességek jellemezik.

Betegségekkel szemben ellenálló, nagyon magas hozamokat eredményez és kaszálva gyorsan újratemelődik. Ezenkívül ennek a fajtának sűrű lombja és erős gyökérzete van, így tökéletes természetésre az egész országban.

Sokrétűen felhasználható, magas fehérjetartalmú pillangós takarmánynövény. Növeli a talaj termékenységet.

Háziállatainknak fehérjedús szalastakarmány természetésre és a talaj természetes úton történő javítására.

Jelentős mennyiségű nitrogénmegkötő lépassége és gazdag gyökérzetével növeli a talaj szervesanyag-tartalmát, javítja annak szerkezetét. Nitrogénszükségletét a levegő nitrogénjéből is tudja fedezni.

Növeli a talaj termékenységet, fokozza az utána vetett zöldségek és virágok terméshozamát és minőségét.

Sok karotint tartalmaz. Szárazságtűrő, a szélsőséges hőmérsékleteket jól viseli.

Termesztése biztonságos, jól bírja a hazai mostohább időjárási viszonyokat.

Telepítését követően évekig fedi a talajt, nem igényel rendszeres talajmunkákat, lejtős területen mérsékli a talaj lemosódásának veszélyét.

A talajjal szemben kifejezetten igényes. A vastag termőrétégű, mészből gazdag talajokat kedveli.

Takarmánytermesztésre a vetőmagigény: 15-20 kg/ha.

Vetésidő: tavasz-ősz

Csávázás: csávázatlan

Szap. fok: II. fok

Norma: 25 kg/ha

Ajánlás: zöldtakarmány

Jellemző: stressztűrő/kékvirágú

Excelle

Élettartam: 4 - 5 év

Nyugalmi stádium: rövid

Fehérje koncentráció: 19,5%

Száraz széna béltartalom: kiváló

Emészthető rosttartalom: magas Betegségekkel szembeni tolerancia: magas

Kiváló téltűrés, felálló szárú. Szár vékony, de stabilan álló. Nagy tömegű, N- termelő gyökérszet. Kezdeti fejlődés, tél után erőteljes. A Vegetáció tavaszi indulása: Április A Vágást követően sarjadása korai és erőteljes, rövid időn belül újra vágható

Gyors szénaszáradás, egészséges, nagy tömegű biomassza. Kiemelkedő fehérjetartalom, ízletes, vékony szálú takarmány. Levéltartás nagyon jó. Levél- szár arány kiváló. Minőségi fehérjetartalom, egészséges, nagy mennyiségű fehérjetakarmány.

Termés mutatók: Betakarított termés mennyiség: 62% Tavasz 32% Nyáron és Ősszel
Hasznosítás: száraz szalma, szenázs, zöld takarmány, pellet alapanyag.

Javasolt vetőmag mennyiség: Vetett magmennyiség: 25 kg/ha (talajállapottól függően)

Fűfélékkel keverve vegyes állományban vagy mono vetéssel is vethető.

Optimális talaj ph 6,5.

A vetés évében hagyjuk virágozni.

Express

Az Expressz lucerna nem véletlenül kapta a nevét. Minősítésekor - 1991.-ben - nem volt olyan különleges fajta az akkor 18 minősített fajtát tartalmazó választékban, amely olyan gyorsan regenerálódott volna vágás után, mint az Expressz.

A nálunk szokásos 40 napos vágási fordulóval szemben akár 25 naponként is kaszálható ez a fajta, amely megnyitotta az OMMI intenzív lucernafajták kategóriáját.

Az Expressz intenzív, gyors növekedésű fajta. 30 napos vágási fordulóban felülmúlta a kísérleti standard fajtákat szénatermésben 3 év átlagában. Sarjadzó képessége igen jó, a kaszálás utáni növekedése gyors, a szárszilárdsága, a tőállománya a 3. 4. termőévben is jó. Gyakori kaszálások esetén sem ritkul ki.

Az OMMI az Expressz lucerna fajta állami elismerését javasoló előterjesztésében a következőt írta:

gyors növekedésű, igen gyorsan sarjadzó, perzisztens fajtajelölt. Szárszilárdsága jó, szárazanyag termése kiváló, zöldtermése a meglévő minősített fajtákéval azonos

Ezen tulajdonságai ma is, amikor 40 fajta (2007.) szerepel az ÁE fajták listáján kedvelté teszik a gazdák körében.

Galaxy Max

Fehérjében gazdag takarmány. Magas hektáronkénti fehérjehozam. Nagyon jó emészthetőség.

Elit fajta melynek szelekciójában az emészthetőség volt a legfőbb szempont

Nyugalmi fázis: 4,5

Művelésben tarthatóság: legalább 4 év

Francia genetika

Talajtípus: gyommagoktól mentes és pH > 6

Felhasználási mód: széna, csomagolva

Gea

Magas takarmányozási értéket képvisel, különösen a fehérje tápértéke magas.

Savanyú talajokon telepítése előtt kívánatos meszezni a talajt.

Minden vágás után nagyon gyors újránövekedés

Nagyon korán indul fejlődésbe a tél után

Emészthető fehérjetartalma magas

Télállóság: kiváló

Erős gyökérzete miatt a nyári szárazság tűrése kiváló

Vágás: virágzás kezdeti szakaszában

Vetési időszak: február, március, április, szeptember

Olasz nemesítés.

Vetésidő: tavasz-ősz

Norma: 25 kg/ha

Ajánlás: zöldtakarmány. Jellemző: fagyűrő/kékvirágú.

Giulia

Felálló szárú, rusztikus fajta. Fűkeverékek alkotójaként is kiváló szálastakarmány. Szaponin tartalma alacsony. Magas tápértékű, zöld-, széna-, szenázs vagy szilázs takarmány. Szénájában optimális a levél/szár arány. Feldolgozva jól emészthető szerves anyag, magas karotin tartalommal. Kiváló sarjadzási hajlamú. 4-5 évig kaszálható. Erős gyökérrendszernek köszönhetően jól tolerálja a korai őszi fagyokat, illetve a szárazságot. Még őszi folyamán, lehetővé válik a legújabb hajtások begyűjtése

Vetési Javaslatok: Kora tavaszi hónapokban március elejétől április végéig, valamint kellő csapadékellátás vagy öntözés esetén augusztus közepétől szeptember első dekádjának végéig vethető.

A vetéskori optimális hőmérséklet 15 °C feletti érték, amikor robbanásszerű, egyenletes kelés várható.

A csírázás megindulásához a mag tömegének megfelelő 127–133%-os vízfelvételre, gyommentes talajra van szükség.

Lucernavetés vetőmagszükséglet tavasszal vagy ősszel: 25-35 kg / ha Keverten 15-20 kg/ha lucernamag vethető 15-20 kg/ha csenkessel vagy egyéb fűfélével.

Vetőmagmélység: 1,5–3cm

Tápanyag szükséglet a vetés időpontjában talajtípustól függően: 30–40 kg/ha N-hatóanyag, 130–150 kg/ha P₂O₅, 80–120 kg/ha K₂O

Önmaga után csak annyi év elteltével javasolt újra telepíteni, amennyi ideig a területet e növényfajjal hasznosították. Télálló lucerna.

Hunter River

Régi, hagyományos fajta, amelyet a korai telepesek honosítottak meg és széles körben használták egészen az 1970-es évek végéig

Alacsony növekedési habitusa miatt kiválóan legeltethető

Morfológiai és élettani jellemzők

Méret: közepes, vékony szár

Dormancia szám alacsony: 7-9. csoport

Érésidő: közepes

Agronómiai jellemzők

Télállóság: közepes erős

Szárazságtűrés: kiváló

Betegségállóság: magas

Hozam: magas

Felhasználás: zöldtakarmány, legeltetés, silózás és széna, akár hüvelyes növényekkel és fűfélékkel kombinálva.

Agrotechnika:

Vetési időszak: február-március vagy szeptember – október

Vetőmagennyiség: 25-35 kg/ha

Vetés mélység: 1,5 – 2 cm

Műtrágyázás: N30 40 kg/ha, P2O5 100 -150 kg/ha, K2O 100 – 150 kg/ha

Betakarítás: a bimbózástól a virágzás kezdetéig

Vetésidő: tavasz-ősz

Norma: 25 kg/ha

Ajánlás: zöldtakarmány

Jellemző: stressztűrő/kékvirágú

Lilly lucerna

Állami elismerés éve: 1986

Felálló bokorformát mutató takarmány lucerna. Szára közepesen vastag, világoszöld színű. Levélkéi hosszúságú ovális alakúak, a felső részen fogazott, világoszöld színű. A rajzolat erőssége közepes. A levélke gyengén szőrözött. Hosszú, közepesen tömött virágzata van. Virágzási ideje közepes. A virág színe a kék különböző árnyalatai. A populációban füstszínű virágszirmú egyedek 30-33%-ban, tarka virágúak 5-8%-ban fordulnak elő. Ezermagtömege: 2,2-2,4g

Közepesen gyorsfejlődésű, gyakran kaszálható, hosszú élettartamú fajta. Tavasszal és a kaszálások után igen jól sarjad. 4 év alatt 28 és 35 naponkénti kaszálás átlagában többet termelt, mint a minősített fajták. Szárszilárdsága megfelelő, megdőlésre csak a kaszálási idő megkésése esetén hajlamos. Fertőző hervadással szembeni szántóföldi rezisztenciája, tél és fagyállósága kiváló.

A fajta elsősorban intenzív termesztési körülmények között, megfelelő tápanyagellátással érhet el nagy termést. Ugyanakkor kiemelkedő alkalmazkodási-képességének köszönhetően gyengébb termőképességű homoktalajokon is jó eredménnyel termelhető. Ebben az esetben az alaptrágya és az évenkénti fejtrágyázás meghatározó.

Nardian

A lucerna a legfontosabb, legértékesebb őshonos szálaspillangós takarmánynövényünk.

Magas takarmányértékű, fehérjében gazdag, sokoldalúan - fonnyasztva, szenázsolva, szénaként, illetve pellet, vagy liszt - formájában is etethető. Aminosavösszetétele kitűnő. Intenzív termesztésben rendkívül termelékeny, de gyenge adottságok, száraz feltételek mellett is az egyik legjobb megoldás mély gyökérszárak-, nitrogéntermelésének, rendkívüli szárazságtűrésének, és az ezekből eredő kimagasló termés-stabilitásának köszönhetően. Mészhiányos talajokon ne telepítsük.

Jól társítható magas energiatartalmú fűfajokkal:

száraz fekvésben: csomós ebír, nádképző csenkesz, magyar rozsnok

üde fekvésben, intenzívebb termelésben: angol perje, hibrid perje, réti csenkesz, réti komócsin

Nagyon jó elővetemény, kiválóan hat a talaj termőképességére hiszen szervesanyagban (8-12 t/ha évente), és nitrogénben (min. 100 kg/ha évente) jelentősen gazdagítja a talajt.

Zöldítésben, ökológiai termesztésben, illetve a fenntartható termesztési rendszerekben elsősorban használható a leírt nagyon jó talaj gazdagító hatásain túl a következő okok miatt is:

Könnyen megoldható vegyszermentes termesztése, kaszálással jól tisztán tartható.

Gyomelnyomó képessége jó.

Elágazó gyökérszárak miatt a talaj szerkezetére, humusztartalmára, víz-, levegő-, és tápanyag gazdálkodására egyaránt kedvező hatással van.

Hosszan, intenzíven virágzik, jó méhlegelő.

Vetőmagszükséglet: 20-25 kg/ha

Vetés: 1 – 2 cm mélység, gabona sortáv

Vetésidő: tavasz-ősz

Csávázás: csávázatlan

Szap. fok: II. fok

Ajánlás: zöldtakarmány

Jellemző: stressztűrő/tarkavirágú

Olimpia

Magyar nemesítésű tarkavirágú típusú fajhibrid lucerna fajta. Genotípusában hordozza a Svéd lucerna - Szinonim név: Sarlós-, vagy Sárkerep lucerna - (*Medicago falcata*) kedvező tulajdonságait is. Állami elismerése: 2006. Növényfajta-oltalom megadásának éve: 2006. Közepes-magas növénymagasságú, felálló növekedési formájú, vékony szárú, leveles típusú, túlnyomóan kékvirágú (tarkavirágú, sárga- és fehérvirágú növények is előfordulnak a fajta-populációban) lucernafajta.

Kiváló fehérjehozamú fajta. Szárazanyag termése a hivatalos kísérletekben 4 év alatt összesen: zöldtermés 61,9 t/ha (15,5 t/ha/év szárazanyag). Fehérje termése a vizsgált 4 évben összesen: 12,4 t/ha (3,6 t/ha/év). Magas fehérje- tartalmú (23 %). Télállósága, szárazságtűrése kiváló. Maghozama jó. A felszínhez közel dúsan elágazó és egyben mélyre hatoló gyökérzete révén nagyon jól hasznosítja a talaj kisebb tápanyag- és vízkészletét is. Nemesítése savanyú, gyenge termékenységgű homok- és erdőtalajokon folyt, ezért alkalmas ilyen talajokon történő eredményes termesztésre is. Kiválóan alkalmas ökológiai gazdálkodásra, biotermék előállítására.

Termesztése gyenge termékenységgű homoktalajokon, erdőtalajokon és lejtős, erodált, sekély termőrétegű és savanyú talajokon is eredményes. Savanyú kémhatású talajokon javasolt a telepítés (vetés) előtt legalább 2 t/ha mészkőpor, vagy savanyú Mg-hiányos homokon önporló dolomit kiszórása. Jó termékenységgű és kötött talajokon is versenyképes, nagy- és jó minőségű termést adó fajta. Megfelelő agrotechnikával képes 5-6 éves élettartamra.

Az Olimpia lucernafajta tavaszi tiszta telepítése javasolt. Tavaszi telepítés biztonsága a csapadék nagyobb valószínűsége miatt jobb. Nyárvégi telepítés előnye a következő évi nagyobb termés és a gyomosodás is kisebb kockázatot jelent. Ennek ellenére csak akkor válasszuk a nyárvégi telepítést, ha a keléshez szükséges nedvességet biztosítani tudjuk a talajban (vízmegőrző talajművelés, öntözés). Önmagában történő (tisza) telepítés esetén nemcsak a telepítés biztonsága, de a lucerna várható termése is növelhető. A lucerna tiszta telepítése általánosan javasolható nemcsak nyárvégi, de tavaszi telepítésben is. Vetési paraméterek: vetőmagmennyiség 20 kg/ha (10 millió csíra), vetésmélység 1,5- 2 cm, gabona sortávolságra (12-15 cm).

Plato

Vetésidő: járó

Intenzív, kékvirágú. Magas fehérjehozam, kiváló minőségű szenázs. Jó minőségű, mély termőrétegű. Megfelelő vízháztartású talajokon természetű sikerrel. Gyökérzete mélyre hatoló, ezért szárazságtűrése kiváló. Nagy tömegű, és igen értékes, fehérjékben gazdag takarmányt nyújt.

Norma: 30-35 kg/ha

Rachel

Agronómiai jellemzők Gyors sarjadó képesség. Rövid nyugalmi stádium. Korai tavaszi vegetáció indulás. Felálló szár, mélyre hatoló gyökérzet. Kék színű virágzat, nagy biomassza tömeg. Kiemelkedő hozam, magas fehérjetartalom. Gyorsan száradó, vékony szálú széna, kiváló pellet és takarmány alapanyag.

Állomány élettartama: 4-5 év.

Kis testű kérődzők takarmányozására is kiválóan alkalmas.

Vetési javaslat Magas természeti értékkel bíró mezőgazdasági területek, tűzok védelemi programba, AKG-ba bevont, pillangós takarmánytermesztésre alkalmas területek.

Előnyök Tavaszi vetést követően már ugyanabban az évben, őszi vetést követően a második évtől egy termesztési cikluson belül több alkalommal kaszálható. Állománya fűfélékkel keverve és önállóan vetve is nagy hozamú. Szénájában a levél és a szár aránya takarmányozási szempontból nagyon kedvező. A letermelhető fehérje hozam kiemelkedő egységnyi területen.

Fehérjetartalom: kiemelkedő

Takarmány beltartalom: kiváló

Lignocellulóz-tartalom: alacsony

Széna száradás ideje: rövid

A javasolt vetőmag mennyisége: 25 kg/ha A vetés évében az első virágzást követően vágható.

Szarvasi AS1

Középvastag szárú, jó szár-levél arányú, levélzete középzöld színű. Magyar nemesítés, kiváló takarmányalapanyag. Virágzata középlila és lila árnyalatú, közepesenél erőteljesebb fejlődésű. Csigák 2-3 kanyarulatúak, 6-8 magot tartalmaznak.

Ezermag súlya: 2 – 2,2 g

Kaszálás után gyorsan sarjadzik. Szántóföldi perzisztenciája kiváló. Öntözött, intenzív körülmények között 4 évig, extenzív körülmények között 5-6 évig termeszthető. Fagyállósága jó, szárazságtűrő.

35-40 napos kaszálási fordulóban ad legtöbb szárazanyagtermést.

Fehérje termése a virágzás kezdetén, kékbimbós fejlettségben való betakarításkor a legtöbb.

Vetőmag norma: 20-25 kg/ha

Szarvasi AS3

Középvastag, kissé antociános szárú, megdőlésre kevésbé hajlamos. Levele középzöld, hosszúkás, kissé recés. Virágja: kék és lila vegyes árnyalatú színei alkotják többségben, de megtalálhatóak a fehér és szürkés színű virágok is.

Nyugalmi (dormancia) fázis : 4-5

Csiga 3-4 kanyarulatú, 8-10 mag található benne.

Ezermagsúly: 2,1 - 2,3 g

Főleg extenzív körülmények között termesztethető kíméletes kaszálással akár 7 évig is 40 napos kaszálási fordulót használva az ország egész területén. Kaszálás után gyorsan regenerálódik. Szárazságtűrő.

Fusariummal és Verticiliummal szembeni rezisztenciája kiváló. Intenzív hasznosításra is alkalmas. Téli fagyállósága jó.

Vetőmag norma: 20-25 kg/ha

Szarvasi Kinga

Állami elismerés éve: 2006

A Magyar Szabadalmi Hivatal által 2006-ban növényi fajta oltalomban részesült.

Szára közepesen magas, a levélké alakja ovális, világoszöld színű. Virágzata kékszínű. Perzisztens fajta. Az élettartama alatt az egyes évek, egy-egy adott éven belül a növedékek termése kiegyenlített. Hosszú élettartamú, a negyedik-ötödik évben is beállt állományú. Jó szántóföldi rezisztenciájú.

Kiváló magtermő-képességű fajta.

Az Országos Fajtakísérletben négy vizsgálati év összesített eredménye 63 t/ha szárazanyag termés, amelynek a fehérje %-a 20,3, a hektáronkénti fehérje termés 12,6 to volt. Kiemelkedő alkalmazkodóképességét bizonyítja, hogy információink szerint mind Szlovéniában, mind Törökországban, állami kísérletekben jó eredménnyel szerepelt.

Termesztése az ország minden területén sikeres lehet, és kedvező ökológiai feltételek mellett a hazai standard fajtáknál gyorsabb növekedésű és nagyobb termést ad. Tavasszal és a vágások után a standard fajtáknál gyorsabban nő, illetve korábban sarjad.

Szarvasi Mary

Állami elismerésének éve: 2006

A tavaszi fejlődése a standard fajtához képest gyorsabb. A vágások után a sarjadás 2-3 nap múlva megindul. Szára megdőlésre nem hajlamos, világoszöld színű. Levelei ovális

alakúak, enyhén fogazott szélűek. A virágzata a kékszín különböző árnyalata, ettől eltérő szín jelentéktelen mennyiségben fordul elő.

A zöldtermése minden termőhelyen eléri, vagy meghaladja a standard fajtákét. A szárszilárdsága kiváló, ezért a vágás megkésése sem okoz minőségi romlást, mivel az állomány nem dől meg. A szárszilárdsága magtermesztés esetén is előnyös tulajdonság, mivel az álló növényen a mag egyenesen fejlődik és érik.. Hosszú élettartalmú, prezisztens fajta.

Hazánk minden területén termelhető. Gyenge tápanyag szolgáltató képességű talajokon

Vetőmag norma: 20-25 kg/ha

Tápió

A Tápiószelei 1 lucerna fajta tovább nemesített változata. 2008-ban kapott állami elismerést. Korai virágzású, erőteljes növekedésű, jó szár-levél arányú. Betegségekkel szemben igen nagymértékben rezisztens, fagytűrő képessége kiváló. Szárazságtűrő és akklimatizálódó fajta. Virágzata sötétkék, sötétibolya, kékvirágú lucernának is nevezik. Öntözött, intenzív körülmények között 4 évig, extenzív körülmények között 5-6 évig termeszthető. Széna és pellet készítésre is javasolt fajta.

Vetési időszak: szeptember - október ill. február vége – március eleje, időjárástól függően.

Javasolt vetésmennyiség: 20-22 kg / ha.

Tápiószelei 1

Köztermesztésben igen kedvelt, bevált régi lucernafajta. 5 – 6 évig állományban maradvá is igen nagy zöldtermést hoz. 1967-ben kapott állami elismerést. Magyarország vetésterületének 1/3-át teszi ki. Betegségekkel szemben igen ellenálló, és a fagytűrő képessége is kiváló. Rendkívül akklimatizálódó fajta.

Gazdag karotin és fehérje tartalma, a fehérje nagy biológiai értéke, aminosav garnitúrája miatt jelentős szerepet tölt be a magas színvonalú takarmánybázis kialakításában.

Felálló bokorformát mutató takarmánylucerna. Virágzási ideje közepes. A populáció többnyire egyöntetű, a sötét ibolya virágszirmú egyedek 7-21 %-os, a tarka virágúak pedig 6-9 % gyakorisággal fordulnak elő.

Vanda

A lucerna a legfontosabb, legértékesebb őshonos szálas pillangós takarmány növényünk.

Magas takarmány-értékű, fehérjében gazdag, sokoldalúan - fonnyasztva, szenázsolva, szénaként, illetve pellet, vagy liszt - formájában is etethető. Aminosav összetétele kitűnő. Intenzív termesztésben rendkívül termelékeny, de gyenge adottságok, száraz feltételek mellett is az egyik legjobb megoldás mély gyökérszövetének-, nitogéntermelésének, rendkívüli szárazságtűrésének és az ezekből eredő kimagasló termés-stabilitásának köszönhetően. Mészhiányos talajokon ne telepítsük.

Jól társítható magas energiatartalmú fűfajokkal:

száraz fekvésben: csomós ebír, nádkéjú csenkesz, magyar rozsnok

üde fekvésben, intenzívebb termelésben: angol perje, hibrid perje, réti csenkesz, réti komócsin

Nagyon jó elővetemény, kiválóan hat a talaj termőképességére hiszen szervesanyagban (8-12 to/ha évente) és nitrogénben (min. 100 kg/ha évent) jelentősen gazdagítja a talajt.

Zöldítésben, ökológiai termesztésben, illetve a fenntartható termesztési rendszerekben elsőrangúan használható a leírt nagyon jó talaj gazdagító hatásain túl a következő okok miatt is:

- könnyen megoldható vegyszer mentes termesztése, kaszálással jól tisztán tartható
- gyomelnyomó képessége jó
- elágazó gyökérszete miatt a talaj szerkezetére, humusztartalmára, víz-, levegő- és tápanyag gazdálkodására egyaránt kedvező hatással van
- hosszan, intenzíven virágzik, jó méhlegelő

Vetési idő: március 10.–április 15. / augusztus 10.–szeptember 10.

Vetőmagszükséglet: 20–25 kg/ha

Vetés: 1–2 cm mélység, gabona sortáv

Verko

Francia és német fajtákból Verticillium-ellenállóságra és nagy takarmánytermőképességre szelektált fajta.

Magasszárú, felállóhabitusú, jó állóképességű fajta. A levél színe sötétzöld. A levélkék alakja lándzsás tojásdad, fonákja gyengén szőrözött. Levél: szár aránya jó (43:57-48:52). A virág színe kétharmad-részt kék, egyharmad-részt lila, a világoskékttől a fehérig terjedő színskálával.

Ezermagtömege: 1,9-2,1g

Gyors fejlődésű. Az első két évben igen bőtermő. Verticillium rezisztens. Az intenzív feltételeket meghálálja. A legnagyobb magtermést produkáló hazai fajta. Sokéves

átlagban magtermő képessége 20-25%-kal meghaladja a többi fajtáét. A fajtalistán szerepel, és az Európai Unió országában minősített vetőmagként forgalmazható.

Telepítéskor és a következő években műtrágyázása célszerű (évi 8,0-12,0 t/ha szénatermés eléréséhez). A műtrágya hatása mésztrágyázással fokozható. Fejtrágyázás: szükség szerint.

Vetőmag-norma: Takarmánytermesztésre: 15-20kg/ha, Magtermesztésre: 8-10 kg/ha

Viktória

Állami elismerés éve: 1994

A termesztési ciklusban mind a 30, mind a 40 naponkénti kaszálási rendszerben több szárazanyag termést adott, mint a standard fajták átlaga. Hozamkiegyenlítettége, szárszilárdsága, tél és fagyállósága jó.

A fajta szárazanyag termése a különböző termőhelyeken és években a kaszálások többségében több mint a standard fajták termésátlaga.

Az egyes években és a négyéves ciklus alatt elért szárazanyagtermés a kísérleti helyek átlagában mindkét kaszálási rendszerben meghaladja a standard fajták teljesítményét. A termesztési ciklusban a standardokhoz viszonyítva a 40 napos kaszálás mellett ért el jobb eredményt. Kaszálásonkénti és évenkénti hozamkiegyenlítettége jó, a 3. és 4. évben is többet termelt, mint a standardok. Állománya a 4. év végére kevésbé ritkul ki, mint a kontrol fajtáké.

Termesztése valamennyi lucerna termőterületére ajánlott, az intenzív termesztési feltételekre nagy terméssel reagál közepesen kötött és kötött talajokon egyaránt

Orvosi somkóró

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AKG, AÖP - Méhlegelő

AÖP - másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Zöldtrágya

AKG - Szálas pillangós

AKG - Évelő szálas pillangós

A somkóró a meszes, sovány, sülevényes talajok szárazságtűrő szálas takarmány- és zöldtrágya növénye. Hazánkban mindenütt megterem, ahol az altalajban elegendő a mész és a talajvíz nincsen magasan.

Elsősorban zöldtrágyázás céljára termesztjük, de az értékeesebb pillangós takarmányok pótlására is alkalmas, fehérjében gazdag szálas takarmány.

Takarmányozási értékét befolyásolja, hogy az egész növény kumarint tartalmaz, és a kumarintól keserű íze van. Ezért más takarmányokkal keverten, vagy csak szoktatás után etethető. A kumarin tartalom csökkenthető, ha szénát készítünk belőle, de növelhető az ízletessége silózással is.

Vetésterülete hazánkban állandóan változik. Elterjedését főként az gátolja, hogy a száraz, meszes homokon nehéz megtelepíteni.

Meszes talajainkon mind a két faj vadnövényként is megtalálható.

A korábban termesztésbe vont fehérvirágú somkórónak két termesztett formája van, az egyéves és a kétéves somkóró. Hazánkban elsősorban a kétéves somkóró termesztése folyik.

A somkóró - főleg fiatal korában - morfológiailag hasonlít a lucernához. Gyökérzete fejlett, mélyre hatoló karógyökérzet. Szára felálló és elágazó, 2-3 m magasra is megnő. Levelei hármasan összetettek és erősen fogazottak. A száron kevés levél van. Virágzata megnyúlt fürt. A színe fajok szerint fehér vagy sárga. Jó mézelő növény. Termése barnás-fekete egymagvú hüvely. A magja színben (sárga) és nagyságban hasonló, de alakban eltér a lucernamagtól. Ezermagtömege 1,9-2 g körül van.

A somkóró igénytelen, fagy- és szárazságtűrő növény. Talajigénye csak a mészigényben jelentkezik, főleg az altalaj mésztartalma fontos. A sülevényes, kavicsos, sovány, meszes homokon és a szikes talajokon is megterem. Hazánkban főleg a Duna-Tisza közti meszes homoktalajokon termesztik.

Az előveteményekre igénytelen, rendszerint a takarónövénytől függ az előveteménye.

Általában két kalászos növény közé kerül. Ha zöldtrágyának termesztjük, kapásnövény következzen utána.

Igénytelen növény, a műtrágyák közül kisebb foszfor- és káliumadagok is elegendők számára. Talajelőkészítése azonos a többi hereféléével, illetve a takarónövényével.

Általánosabb a tavaszi vetés. A kétéves somkórót leggyakrabban rozsra vetjük. Az egyéves somkórót helyesebb takarónövény nélkül vetni, mivel gyors fejlődése miatt felnövi a takarónövényt. Gabonasortávolságra és 1-2 cm mélyre kell vetni.

Homokon a vetés után mindig járassunk gyűrűshengert.

Mechanikai ápolást nem igényel csak hiányos beállottság esetén van szükség gyomirtására.

A betegségek közül a peronoszpóra, a somkóró-cerkospóra, a szárfenésedés, a pillangósok tifulás betegsége és a somkóró-mozaikvírus támadhatja meg.

Kártevői a csipkézőbogarak, a somkóró-bagolypille és a lucerna-bagolypille.

A tisztán vetett egyéves somkóró három hónap után lekaszátható, vagy leszántható. A kétéves somkóró első évi termése az időjárástól függ. Előfordul, hogy az őszy folyamán számíthatunk egy kaszálásra, de zöldtrágyának is leszánthatjuk.

A második évi hasznosítása sokoldalú. Felhasználható: zöldtakarmányozásra, szénakészítésre, legeltetésre, magtermesztésre és zöldtrágyázásra.

Zöldtrágyázásra az első és második növedéke is felhasználható, de hogy melyiket szántsuk le, azt mindig a körülmények és a termesztési cél határozza meg. Zöldtrágyázásra legalkalmasabb bimbós korban alászántani.

A kétéves somkóró csak a második évben terem magot. Magnak meghagyható ugyan az első kaszálás is, de célszerűbb a második növedéket megfogni.

Vetés norma: 30-35 kg/Ha

Talajtakarónak:

Életciklus: kétéves

Magszám (1000/kg): 550

Magnorma (kg/ha): 8-10

Nitrogénkötés: igen

Talajlazítás: megfelelő

Vízfelhasználás: közepes

Tápanyagfeltárás: megfelelő

Szerves anyag növelése: megfelelő

Gyomelnyomás: megfelelő

C:N arány: alacsony

Aszálytűrés: megfelelő

Kifagyás (C): -4

Pannon bükköny

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AKG, AÖP - Méhlegelő

AÖP - másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Zöldtrágya

AKG - Szálas pillangós

Vetési idő: márc.1.–ápr. 15. / aug.–okt.

Vetőmagszükséglet: takarmánynak keverékben bükköny 80–100 kg/ha + 50–60 kg/ha őszi búza / zöldítésben 40–60 kg/ha

nagy terméshozam

jó télállóság

kiváló takarmányérték

erőteljes szár

A legbőftermőbb, és a legértékesebb takarmányt nyújtó bükköny faj. A maghozama kiemelkedő 1,2–1,8 t/ha. A téli hidegeket jól tűri, kifagyással szemben ellenálló fajta. A jobb termőképességű talajokat kedveli.

Erőteljes a szára levélzettel sűrűn borított a magjai barnás feketén márványozottak. Nagyon télálló, áttelelő, egyéves, alacsony növekedésű faj (40–50 cm teljes virágzásban). Megkötve a levegő nitrogén tartalmát, jelentős mennyiségű nitrogénnel gazdagítja a talajt, nagyon jó elővetemény. Az ezermagtömege évjárattól függően 35–45 g/1000 mag

Vetőmag előállításra szeptember végétől vethető 2 millió mag/ha mennyiségben (kb. 70 kg/ha), Önállóan vagy kalászos támasztó növénnyel vegyesen. Takarmányként 2,4 millió csírázó magot vetünk hektáronként (kb. 80–100 kg mag). Takarmányozásra búzával vegyesen vetjük 1,2 millió mag búza (50–60 kg/ha) + 2,4 millió csírázó pannon bükköny (85 kg/ha.) Alacsonyabb szár magassággal bíró tritikálé is alkalmas keverék komponensként.

Szénája a lucernához hasonlóan jó takarmányértékű.

Vetési idő: márc.1.–ápr. 15. / aug.–okt.

Vetőmagszükséglet: takarmánynak keverékben bükköny 80–100 kg/ha + 50–60 kg/ha őszi búza / zöldítésben 40–60 kg/ha

Vetés: mélység 4–5 cm, gabonasortáv

Beta

magas takarmányérték

talaj nitrogéntartalmát gazdagítja

virága piszkos fehér

meszes, laza szerkezetű talajokat kedveli

tenyészideje 36-40 hét

fagyálló

TECHNIKAI ADATOK

Javasolt vetésidő: október

Vetésnorma (kg/ha): 60

Virágzási idő: középkorai

Perzsahere

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AÖP - Gyepalkotó

AÖP - másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Zöldtrágya

AKG - Szálas pillangós

Vetési idő: április.10.-30., július.20.-30.

Vetőmagszükséglet: Tisztán: 15-20 kg/ha, vagy keverékben.

Egy éves, az üde termőhelyeket kedveli, tenyészideje rövid, magába vagy rövid tenyészidejű perjékkel keverve vessük. A szélsőséges, gyenge termőhelyű adottságok között is talajjavító hatású, a többi pillangóssal egyetemben. Takarmányozásra, legeltetve, és szénának is kiváló, jól bírja a taposást, gyorsan sarjad.

Vetési idő: április.10.-30., július.20.-30.

Vetőmagszükséglet: Tisztán: 15-20 kg/ha, vagy keverékben.

A perzsa herének a túlnyomórészt gabonaféléket és magas növésű komponenseket tartalmazó keverékekben van helye, hogy az e növények által szabadon hagyott legalsó szintet betöltse. Kiváló csírázási és növekedési tulajdonságai praktikus takarónövényé teszik.

Megkötött nitrogén: 100-150 kg/ha

Kontroll: kifagyás. Zöldtömeg: 4.000 - 6.000 kg/ha.

Celtico

Üde termőhelyek rövid tenyészidejű, értékes takarmánynövénye.

Tisztán, vagy rövid tenyészidejű perjékkel keverékben vetik.

Javasolt vetésidő: ősz, tavasz

Tenyészeitő: 1 év

Vetésnorma (kg/ha): 20

Gorby

Üde termőhelyek rövid tenyészidejű, értékes takarmánynövénye.

Tisztán, vagy rövid tenyészidejű perjékkel keverékben vetik.

Javasolt vetésidő: ősz, tavasz

Tenyészeitő: 1 év

Vetésnorma (kg/ha): 20

Somkóró

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AÖP - másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Zöldtrágya

AKG - Szálas pillangós

AKG - Évelő szálas pillangós

AÖP - Méhlegelő

Vetés norma: 30-35 kg/ha

Kecskeméti fehérvirágú

Kecskeméti kétéves fehér virágú somkóró

» Somkóró fajták » Kecskeméti kétéves fehér virágú somkóró

Kecskeméti kétéves fehér virágú somkóró

Takarmánynak és zöldtrágyának is felhasználható, a két hasznosítási mód kombinálható.

Áttelelő, pillangós virágú, évente két növedéket hozó növény.

Szarvaskerep

AÖP - másodvetés

AKG, AÖP - Méhlegelő

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AKG - Szálas pillangós

AKG - Évelő szálas pillangós

Vetési idő: III. 10.–31.

Vetőmagszükséglet: 10–15 kg/ha, többnyire keverékekben alkalmazzuk

Legelők, rétek gyakori növénye. Nitrogénigényes, mészkedvelő, de a legkülönbözőbb talajokon is megtermő vetőmag. Ahol a vöröshere és a lucerna vetőmag már nem termesztendő sikerrel, a szarvaskerep még termést ad. Magas tannin-, illetve mérsékelt fehérjetartalmánál fogva zölden etetve nem okoz felfúvódást. Karotintartalma, valamint metionin tartalma kiemelkedő az apró magvú pillangós fajok körében, ami elsősorban a legeltetési hasznosítás során érvényesülhet előnyösen. Az aranka különböző fajai igen ritkán élőködnek rajta, sőt, ha más pillangósok közelében szarvaskerep van, azokat sem károsítja ez a veszélyes élőködő.

Vetési idő: III. 10.–31.

Vetőmagszükséglet: 10–15 kg/ha, többnyire keverékekben alkalmazzuk

Vetőmag norma: 15-20 kg/Ha

Szöszös bükköny

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AKG, AÖP - Méhlegelő

AÖP - másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugar kultúra

AKG - Zöldtrágya

AKG - Szálas pillangós

Vetési norma: 40-50 kg/ha

Pillangós virágú, nagy fehérje tartalmú, kiváló zöldtakarmány.

Vetési idő: szeptember. 10.–31.

Vetőmagszükséglet: 80-100 kg

Keverékben:

- szösös bükköny (65–70 kg) + rozs (70 kg)

- szösös bükköny (50–60 kg) + búza (85 kg)

Talajtakarónak:

Életciklus: áttelelő egyéves

Magszám (1000/kg): 40

Magnorma (kg/ha): 20

Nitrogénkötés: igen

Talajlazítás: megfelelő

Vízfelhasználás: közepes

Tápanyagfeltárás: megfelelő

Szerves anyag növelése: megfelelő

Gyomelnyomás: gyenge

C:N arány: alacsony

Aszálytűrés: megfelelő

Kifagyás (C): -30

Hungvillosa

kiváló alkalmazkodóképességű

kiemelkedő takarmányhozamú fajta

jó bokrosodású

szárasságtűrése kiváló

télállósága kiváló

Kiváló alkalmazkodóképességű, kiemelkedő maghozamú (500–800 kg/ha) szösösbükköny fajta. Bokrosodása jó, szárasságtűrése és télállósága kiváló. Hajtásai hosszúak (150–180 cm), vékonyak, közepesen szőrözöttek. Elágazódásainak száma átlagosan 7–10 db, levélkéi hosszúkásak, szőrözöttek. Zászlós fürtvirágzata közepes nagyságú, a virágok pártája sötét ibolyakék. A hüvelyek alakja lapos, széles és hosszúkás, éretten a színük sárgásbarna. A magvak gömbölyűek, szürkésfekete színűek. Ezermagtömege 30–35 g. A mag nyersfehérje tartalma 25–29%. Rozs, tritikálé, búza társnövényekkel kiváló zöldtakarmány, illetve jól silózható. A fajta értékes tulajdonsága, hogy már május elején, közepén kaszálható és gyenge termőképességű talajon is nagy

zöldtömeget ad. Zöldhozama társnövénytől és évjárattól függően 25–45 t/ha közötti, fehérjehozama 0,6–1,0 t/ha.

Az őszi takarmánykeverékek egyik meghatározó növénye. Szárazságtűrő, magas fehérjetartalmú, jó terméshozással nagy zöldtömeget nevelő fajta. Gyenge adottságok mellett is jól termeszthető kalászos támasztó növénnyel.

Legfontosabb támasztónövényei a rozs, az őszi búza, és a triticales. Rendkívül dús intenzív állományt nevel, kiválóan véd az erózió ellen, nagyon jó gyomelnyomó. Mélyre hatoló, dús gyökérzetet fejleszt, szárazsággal szemben ellenálló, jó télálló.

Homok-talajokon ugyanúgy, mint a kötött agyagos adottságok mellett sikerrel termeszthető. Kedvezőtlen adottságú homoktalajok hasznosításában rozssal vetve nagyon eredményesen hasznosítják.

Tavaszi (takarmány) bükköny

AÖP - Talajtakarásos parlag - Önmagában is vethető

AKG, AÖP - Méhlegelő

AÖP - másodvetés

AÖP, AKG - Zöldugor kultúra

AKG - Zöldtrágya

AKG - Szálas pillangós

Pillangós virágú. Tavaszi keveréktakarmánynak vetve, támasznövénytől a vetésidőtől függően június elejétől a végéig nagy tömegű zöldtakarmányt ad. Nitrogényűjtő képességénél fogva jó elővetemény. A talaj iránt nem igényes, de termesztése a kötött és közép-kötött vályogtalajokon a legsikeresebb. A szárazságot erősen megsínylő vetőmag. Vetése általában zab támasznövényvel történik, de eredményesen termeszthető tavaszi árpával is.

Vetőmagmennyiség: takarmánytermesztésre, talajtípustól függően, támasznövényből 50-70 kg/ha, tavaszi bükkönyből 90-100 kg/ha.

Vetésidője: március.

Jó vízháztartású-, és minőségű- talajokat kedveli.

Az őszi kifagyó keverékek kitűnő pillangós alkotója lehet a tavaszi bükköny, mert jól bírja a szélsőségeket. Kémhatás tekintetében a 4,5-ös és 8,2-es pH-értékek között is termeszthető, azonban legkedvezőbb számára a semleges vagy a gyengén lúgos kémhatás. Fejlődési ideje 2-3 hónap, ez idő alatt nagy zöldtömeget hoz létre.

Megkötött nitrogén: 75-150 kg/ha

Kontroll: kifagyás

Zöldtömeg: 6.000 - 8.000 kg/ha

Talajtakarónak:

Életciklus: egyéves

Magszám (1000/kg): 11

Magnorma (kg/ha): 60

Nitrogénkötés: igen

Talajlazítás: megfelelő

Vízfelhasználás: közepes

Tápanyagfeltárás: megfelelő

Szerves anyag növelése: megfelelő

Gyomelnyomás: gyenge

C:N arány: alacsony

Aszálytűrés: megfelelő

Kifagyás (C): -12

Emma

zöld- és abraktakarmánynak egyaránt alkalmas

nagy fehérjetartalom

támasztónövénnel javasolt

Közepes tenyészidejű (90–105 nap), zöld- és abraktakarmánynak egyaránt alkalmas, nagy fehérjetartalmú tavaszi bükkönyfajta. Ezermagtömege évjárattól függően 35–60 g között változik, a mag nyersfehérje tartalma 29–32%. Maghozama évjárattól függően 0,8–1,5 t/ha. Az átlagos szárhossz 50–110 cm, a növényenkénti hüvelyszám 6–12 db, a növényenkénti magszám 30–70 db. Zöldtrágyanövényként történő felhasználása az utóbbi években jelentős mértékben növekedett, a biomassza hozama 10–15 t/ha, csapadékos évjáratban elérheti a 15–20 tonnát hektáronként, amely a talajba forgatva jelentős mennyiségű tápanyagot jelent a következő növénykultúra számára. Szára vékony, elfekvő, ezért elsősorban zabbal társítva vetik mind zöldtakarmánycént, mind vetőmag előállítás esetében. Hazánk területének nagy részén – a szélsőséges adottságú területek kivételével – természetű, kedveli a jó kultúrallapotú, közép-kötött vagy laza, vályogos szerkezetű talajokat. A keléshez, kezdeti fejlődéshez igényli a megfelelő csapadékellátottságot.

Ajánlott vetőmagnorma:

zab + tavaszi búkköny: 80 + 50 kg/ha

tavaszi búkköny: 100 kg/ha

Utolsó módosítás dátuma: 2025.01.09.